ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ຄຳແນະນຳ
ວ່າດ້ວຍການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ
ພາຍໃຕ້
ໂຄງການປ້ອງກັນດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍຫລີກລ້ຽງການທຳລາຍປ່າໄມ້ (CliPAD) ຢູ່
ແຂວງຫົວພັນ

ພຶດສະພາ 2017

german cooperation DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

ຈັດພິມໂດຍ giz Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

ຮ່ວມມືໂດຍ: KFW

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ແນວລາວສ້າງຊາດ ແຂວງຫົວພັນ

ເລກທີ.........../ນສຂ

ຫົວພັນ, ວັນທີ.........................

ຄຳແນະນຳ

ວ່າດ້ວຍ ການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ

ໂຄງການປ້ອງກັນດິນຟ້າອາກາດ ໂດຍຫລີກລ້ຽງການທຳລາຍປ່າໄມ້ (CliPAD) ຢູ່ ແຂວງ ຫົວພັນ

ພຶດສະພາ 2017

ພາກທີ I
ພາກສະເໜີ

1. ຈຸດປະສົງ ແລະ ຄາດໝາຍ.

1.1. ຈຸດປະສົງ.

- ເພື່ອຮັບປະກັນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແນວທາງນະໂຍບາຍຂອງພັກໃນການສ້າງຄວາມສາມັກຄີທົ່ວປ່ວງຊົນທັງຊາດ ໃນການເຂົ້າຮ່ວມພາລະກິດປົກປັກຮັກສາ ແລະ ສ້າງສາພັດທະນາປະເທດຊາດ.
- ເພື່ອໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງ, ບັນຫາຕ່າງໆທີ່ເກີດຂື້ນຢູ່ຂັ້ນບ້ານໂດຍໃຫ້ຖືກຕ້ອງສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍ ແລະ ຮີດຄອງປະເພນີທີ່ເຄີຍປະຕິບັດກັນມາຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນ.
- ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມຍຸຕິທໍາ ແລະຄວາມສະເໝີພາບຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ.
- ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ແກ່ການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ໃນຮູບການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ທີ່ເກີດຂື້ນຢູ່ພາຍໃນບ້ານ ຊຶ່ງອາໃສຜູ່ໄກ່ເກ່ຍມາສຶກສາອົບຮົມ, ປະກອບຄໍາຄິດເຫັນຊອກທາງອອກໃຫ້ແກ່ຄູ່ກໍລະນີ ແນໃສ່ເຮັດໃຫ້ຄູ່ກໍລະນີ ປະນີປະນອມຮູ້ສຶກຕື່ນຕົວ ແລະຕົກລົງບັນຫາຂັດແຍ່ງຮ່ວມກັນໂດຍສັນຕິວິທີ.

1.2. ຄາດໝາຍ.

ປະຊາຊົນ, ຄູ່ກໍລະນີ, ບຸກຄົນ, ທີ່ມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ແລະ ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກບັນຫາໃດໜຶ່ງຊຶ່ງເກີດຂື້ນພາຍໃນບ້ານ ຫຼື ຈາກການປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກໍາໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂ.

ສ້າງຄວາມເປັນເອກະພາບ, ຄວາມສາມສາມັກຄີຮັກແພງ ຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າພາຍໃນບ້ານຊຶ່ງເປັນເງື່ອນໄຂ, ທ່າແຮງໃນການສ້າງເສດຖະກິດ ແລະ ພັດທະນາຊີວິດການເປັນຢູ່ໃຫ້ດີຂື້ນ.

ກໍານົດຫຼັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການກ່ຽວກັບການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານທີ່ມີລັກສະນະທາງແພ່ງ, ການຄ້າ, ຄອບຄົວ, ການກະທໍາຜິດທາງອາຍາທີ່ມີລັກສະນະເຫຼັກນ້ອຍ, ເບົາບາງ, ທີ່ເກີດຂື້ນພາຍໃນບ້ານ ແນໃສ່ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ເສີມຂະຫຍາຍຄວາມສາມັກຄີປອງດອງລະຫວ່າງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າຢູ່ພາຍໃນບ້ານ, ມີຄວາມສະຫງົບ, ມີຄວາມເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍ ແລະ ຄວາມຍຸຕິທໍາ.

2. ນະໂຍບາຍ ແລະ ນິຕິກໍາ.

ປຶ້ມແນະນໍາວ່າດ້ວຍການການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານສະບັບນີ້ສ້າງຂື້ນໂດຍອີງຕາມກົດໝາຍ ແລະ ນິຕິກໍາດັ່ງນີ້:

- ອີງຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ສະບັບເລກທີ 02/ສພຊ, ລົງວັນທີ 06 ພຶດສະພາ 2003;

- ອີງຕາມ ຄຳສັ່ງຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ສະບັບເລກທີ 46/ນຍ, ລົງວັນທີ 29 ກັນຍາ 2009 ວ່າດ້ວຍການເພີ່ມທະວີຄວາມເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ກັບວຽກງານຍຸຕິທຳຮາກຖານ;
- ອີງຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂຄຳຮ້ອງທຸກ ສປປ ລາວ ສະບັບເລກທີ 07/ສພຊ ລົງວັນທີ 09 ພະຈິກ 2005.

3. ຂອບເຂດການນຳໃຊ້.

ບົດແນະນຳວ່າດ້ວຍການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານສະບັບນີ້ໃຊ້ເພື່ອໄກ່ເກ່ຍໃນກໍລະນີທີ່ເກີດມີບັນຫາຂໍ້ຂັດແຍ່ງກັນໃນຄອບຄົວ, ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ອົງການໃດໜຶ່ງທີ່ຂຶ້ນກັບຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງບ້ານ.

4. ການອະທິບາຍຄຳສັບ.

ຄຳສັບຕ່າງໆທີ່ນຳໃຊ້ໃນບົດແນະນຳວ່າດ້ວຍການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ມີຄວາມໝາຍດັ່ງນີ້:

1) **ຄູ່ກໍລະນີ** ໝາຍເຖິງບຸກຄົນທີ່ມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງກັນ ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍ ຝ່າຍຮ້ອງຂໍ ແລະ ຝ່າຍຖືກຮ້ອງຂໍ.

2) **ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ** ໝາຍເຖິງຄວາມບໍ່ຖືກຕ້ອງປອງດອງກັນ, ຄວາມບໍ່ເຂົ້າໃຈກັນ, ບໍ່ສາມາດຕົກລົງ ຫຼື ບໍ່ລ່ອງລອຍກັນທີ່ເກີດຂຶ້ນລະຫວ່າງສອງຄົນ ຫຼື ຫຼາຍຄົນ, ບຸກຄົນ ກັບ ການຈັດຕັ້ງ, ຄອບຄົວ ກັບ ຄອບຄົວ ກ່ຽວກັບສາຍພົວພັນທາງແພ່ງ, ການຄ້າ, ຄອບຄົວ, ແຮງງານ ແລະ ອື່ນໆ.

3) **ຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ** ໝາຍເຖິງຄວາມບໍຖືກຕ້ອງປອງດອງ, ບໍເຂົ້າໃຈກັນ, ບໍສາມາດຕົກລົງກັນໄດ້ທີ່ເກີດຂຶ້ນລະຫວ່າງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າຢູ່ພາຍໃນບ້ານ, ລະຫວ່າງບ້ານຕໍ່ບ້ານ ແລະ ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບບັນຫາໃດໜຶ່ງຈາກບັນດາກິດຈະກຳຕ່າງໆທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ໃນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງບ້ານ (ຕາມການສະເໜີຂອງຝ່າຍໃດຝ່າຍໜຶ່ງ).

4) **ການປະນີປະນອມ** ໝາຍເຖິງການຜ່ອນສັ້ນຜ່ອນຍາວເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ.

5) **ການສຶກສາອົບຮົມ** ໝາຍເຖິງການແນະນຳ, ຕັກເຕືອນ ແລະ ການຊີ້ຊ່ອງທາງທີ່ດີໃຫ້ຄູ່ກໍລະນີຕົກລົງກັນໄດ້.

6) **ຜູ້ໄກ່ເກ່ຍ** ໝາຍເຖິງບຸກຄົນທີ່ໄດ້ຮັບການຄັດເລືອກຈາກປະຊາຊົນພາຍໃນບ້ານໃຫ້ເຮັດໜ້າທີ່ເປັນຄົນກາງໃນການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງດ້ວຍການສຶກສາອົບຮົມ, ປະນີປະນອມຄູ່ກໍລະນີ.

7) **ຄະນະໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ** ໝາຍເຖິງຜູ້ໄກ່ເກ່ຍທີ່ໄດ້ຮັບການເລືອກຕັ້ງຈາກປະຊາຊົນ ແລະ ໄດ້ຮັບການແຕ່ງຕັ້ງໂດຍອົງການປົກຄອງຂອງບ້ານໃຫ້ເປັນຄະນະໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ.

8) **ປະຊາຊົນ** ໝາຍເຖິງພົນລະເມືອງລາວ, ຄົນຕ່າງປະເທດທີ່ດຳລົງຊີວິດຢູ່ ສປປ ລາວ;

9) **ຄຳຮ້ອງຂໍ ຫຼື ຄຳສະເໜີ** ໝາຍເຖິງເອກະສານ ຫຼື ເນື້ອໃນຂອງຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ຄູ່ກໍລະນີໄດ້ຍື່ນຕໍ່ໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ;

10)**ບົດບັນທຶກການໄກ່ເກ່ຍ** ໝາຍເຖິງບົດບັນທຶກຜົນ ຂອງການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ຄູ່ກໍລະນີໄດ້ຕົກລົງກັນ ຫຼື ບໍ່ສາມາດຕົກລົງກັນໄດ້.

5. ປະເພດຂອງຄຳຮ້ອງທຸກ.

ຄຳຮ້ອງທຸກແມ່ນເອກະສານຂອງພົນລະເມືອງ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ຍື່ນຕໍ່ອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອພິຈາລະນາແກ້ໄຂກ່ຽວກັບການກະທຳ ຫຼື ການຕົກລົງໃດໜຶ່ງ ຂອງການຈັດຕັ້ງ ຫຼື ບຸກຄົນທີ່ເຫັນວ່າເປັນການລະເມີດລະບຽບກົດໝາຍ ແລະ ແຕະຕ້ອງເຖິງຜົນປະໂຫຍດຂອງລັດ, ລວມໝູ່, ບຸກຄົນ ຫຼື ສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳຂອງຕົນ.

- ຄຳຮ້ອງທຸກມີສາມປະເພດຄື;
- ຄຳຮ້ອງທຸກທີ່ຍື່ນຕໍ່ອົງການບໍລິຫານລັດ ເອີ້ນວ່າ ຄຳສະເໜີ (ເຖິງອົງການປົກຄອງບ້ານ, ເມືອງ, ແຂວງ ແລະ ລັດຖະບານ).
- ຄຳຮອ້ງທຸກທີ່ຍື່ນຕໍ່ອົງການສືບສວນ-ສອບສວນ, ອົງການໄອຍະການ ຫຼື ສານ ເອີ້ນວ່າ ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ (ຕາມລຳດັບຂັ້ນ).
- ຄຳຮ້ອງທຸກທີ່ຍື່ນຕໍ່ສະພາແຫ່ງຊາດ ເອີ້ນວ່າ ຄຳຮ້ອງຂໍຄວາມເປັນທຳ (ຕາມລຳດັບຂັ້ນ).

ພາກທີ II
ຫຼັກການພື້ນຖານຂອງການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ

1. ຫຼັກການພື້ນຖານຂອງການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ.

1) ຮັບປະກັນຄວາມຍຸຕິທຳ ແລະ ຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.
2) ການສຶກສາອົບຮົມ.
3) ການດຳເນີນຢ່າງໂປ່ງໃສເປີດເຜີຍ ແລະ ຊ້ອງໜ້າຄູ່ກໍລະນີທັງໝົດ.
4) ຄວາມເປັນເອກະລາດ ແລະ ເປັນກາງຂອງຜູ່ໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ.
5) ຄວາມຍຸຕິທຳຂອງການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ.
6) ຄວາມສະໝັກໃຈຂອງຄູ່ກໍລະນີໃນການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ.
7) ການເຄົາລົບສິດ ແລະ ເສລີພາບຕາມກົດໝາຍຂອງຄູ່ກໍລະນີ.
8) ພາສາທີ່ມານຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານຕ້ອງແມ່ນພາສາຄູ່ກໍລະນີ.
9) ການຄ້ານ ແລະ ຖອນຕົວຜູ່ໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ (ຖ້າເກີດມີກໍລະນີການລຳອຽງຂອງຜູ້ໄກ່ເກ່ຍຄະນະໄກ່ເກ່ຍສາມາດຄັດຄ້ານ ແລະ ຖອດຕົວຜູ້ກ່ຽວ ໂດຍອີງໃສ່ສຽງສ່ວນຫຼາຍຂອງຄະນະດັ່ງກ່າວ).
10) ການບັນທຶກການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງໃຫ້ນຳໃຊ້ພາສາລາວ.

2. ຂັ້ນຕອນຂອງການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ.

1) ກັບຄອບຄົວ: ຜູ້ຮ້ອງຂໍຕ້ອງປຶກສາຫາລືກັບຄອບຄົວ, ພີ່ນ້ອງ, ຜູ້ຊົງຄຸນວຸດທິຂອງຕົນ ແລະ ເຈລະຈາໄກ່ເກ່ຍກັບຄູ່ກໍລະນີແບບຄອບຄົວກ່ອນ;
2) ເມື່ອຄູ່ກໍລະນີບໍ່ສາມາດຕົກລົງກັນໄດ້ ຕ້ອງແຈ້ງຕໍ່ຄະນະໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ເພື່ອຊ່ວຍຊີ້ນຳແກ້ໄຂຕາມລະບຽບການ;
3) ເມື່ອໜ່ວຍງານໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານຫາກບໍ່ສາມາດໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງໄດ້ ຕ້ອງແນະນຳໃຫ້ຄູ່ກໍລະນີຍື່ນຄຳສະເໜີ, ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ແລະ ຄຳຮ້ອງຂໍຄວາມເປັນທຳຕໍ່ອົງການຈັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕາມຂັ້ນຕອນ.

3. ໂຄງປະກອບການຈັດຕັ້ງຂອງໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ.

1) ປະທານ ຫຼື ຮອງປະທານແນວລາວຊ້າງຊາດ	ປະທານ
2) ນາຍບ້ານ ຫຼື ຮອງນາຍບ້ານ	ຮອງປະທານ
3) ສະຫະພັນແມ່ຍິງບ້ານ	ຄະນະ
4) ປກສ ບ້ານ (ກຸ່ມບ້ານ, ເຂດ)	ຄະນະ
5) ສະຫະພັນນັກຮົບເກົ່າບ້ານ	ຄະນະ
6) ຄະນະຊາວໜຸ່ມບ້ານ	ຄະນະ
7) ຜູ້ຊົງຄຸນວຸດທິພາຍໃນບ້ານ	ຄະນະ

ກໍລະນີປະຊາຊົນຫາກບໍ່ເຂົ້າໃຈພາສາລາວຄວນໃຫ້ມີຜູ້ແປພາສາຊົນເຜົ່າ, ຖ້າວ່າປະຊາຊົນບໍ່ເຂົ້າໃຈທາງດ້ານກົດໝາຍຕ້ອງມີຜູ້ຮູ້ກົດໝາຍຊ່ວຍອະທິບາຍທາງດ້ານກົດໝາຍ.

4. ວິທີແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງຢູ່ບ້ານ.

1) ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ຮັບ ແລະ ສຶກສາຄຳສະເໜີຂອງຄູ່ກໍລະນີແລ້ວ ໜ່ວຍງານໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານຈຶ່ງເຊີນຄູ່ກໍລະນີເພື່ອມາໃຫ້ຄວາມຈະແຈ້ງກ່ຽວກັບບັນຫາດັ່ງກ່າວ.
2) ທວງເອົາເອກະສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທັງໝົດຈາກຄູ່ກໍລະນີ ເພື່ອໃຊ້ເປັນບ່ອນອີງໃນການໄກ່ເກ່ຍ.
3) ດຳເນີນການໄກ່ເກ່ຍໃຫ້ທັນເວລາ, ຖືກຕ້ອງສອດຄ່ອງຕາມຫຼັກການ ແລະ ລະບຽບກົດໝາຍ ໂດຍຜ່ານຂະບວນການແບບປະນີປະນອມກັນ ແລະ ມີຄວາມຍຸຕິທຳ.
4) ຫຼັງຈາກມີຂໍ້ຕົກລົງເປັນເອກະພາບກັນແລ້ວ, ຄະນະໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຕ້ອງແຈ້ງຜົນໃຫ້ຄູ່ກໍລະນີຮັບຊາບ ເພື່ອຢືນຢັນເຖິງຄວາມຖືກຕ້ອງຈຶ່ງເຮັດບົດບັນທຶກ ແລະ ລົງລາຍເຊັນນຳກັນຊຶ່ງມີຄະນະຊີ້ນຳທັງໝົດ ແລະ ຄູ່ກໍລະນີ. ໃນກໍລະນີທີ່ມີຜູ້ບໍ່ຮູ້ໜັງສືກໍໃຫ້ຈ້ຳໂປ້ມືໃສ່ບ່ອນລາຍເຊັນ.

5) ສ່ວນຄ່າສິນເປືອງທັງໝົດໃນຂະບວນການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງນີ້ແມ່ນເຈົ້າຂອງກິດຈະກຳທີ່ເປັນສາເຫດຂອງຂໍ້ຂັດແຍ່ງເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບ.

5. ນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ.

1) ລັດມີນະໂຍບາຍຊຸກຍູ້ ແລະ ສົ່ງເສີມໃຫ້ມີການແກ້ໄຂດ້ວຍວິທີການໄກ່ເກ່ຍ ໂດຍປຶກສາຫາລືບົນພື້ນຖານຄວາມປະນີປະນອມຢູ່ຂັ້ນບ້ານ, ເພື່ອເສີມຂະຫາຍມູນເຊື້ອອັນດີງາມ, ຄວາມຮັກແພງ, ຄວາມສາມັກຄີປອງດອງເປັນປຶກແຜ່ນ ຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າຢູ່ພາຍໃນບ້ານ.
2) ເປັນເງື່ອນໄຂ ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ໜ່ວຍງານໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ສາມາດເຄື່ອນໄຫວປະຕິບັດພາລະບົດບາດ, ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງຕົນຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນບົດແນະນຳສະບັບນີ້ ແລະ ລະບຽບກົດໝາຍອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.
3) ບຸກຄົນ, ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ຜູ້ໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ມີຜົນງານດີເດັ່ນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງພາຍໃນບ້ານແມ່ນຈະໄດ້ຮັບການປະຕິບັດນະໂຍບາຍຍ້ອງຍໍ, ຊົມເຊີຍ ແລະ ອື່ນໆຕາມຜົນງານຕົວຈິງ.

6. ມາດຕະການຕໍ່ຜູ່ລະເມີດ.

ບຸກຄົນ, ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ຜູ້ໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ໄດ້ລະເມີດບົດແນະນຳສະບັບນີ້ຈະໄດ້ຮັບການສຶກສາອົບຮົມ, ປະຕິບັດວິໄນ ຫຼື ຖືກລົງໂທດທາງອາຍາຕາມແຕ່ກໍລະນີໜັກ ຫຼື ເບົາ ແລະ ໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍທີ່ຕົນໄດ້ກໍ່ຂຶ້ນ.

7. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນ.

7.1 ການຕິດຕາມກວດກາ.

ເມື່ອບົດແນະນຳຫາກໄດ້ຮັບການປະຕິບັດແລ້ວຈະຕ້ອງມີການຕິດຕາມກວດກາຈາກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບົດແນະນຳສະບັບນີ້ຄື: ອົງການປົກຄອງບ້ານ, ຄະນະໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໂດຍໃຫ້ລາຍງານໃຫ້ແກ່ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນເທິງທຸກໆເດືອນຢ່າງເປັນປົກກະຕິ.

7.2. ປະເມີນຜົນ.

ພາຍຫລັງທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້ບົດແນະນຳສະບັບນີ້ໄປໄລຍະໜຶ່ງປີຕ້ອງມີການປະເມີນຜົນເພື່ອສຳຫຼວດກວດກາ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທັງໝົດຄືນເພື່ອໃຫ້ເຫັນດ້ານດີ, ຂໍ້ບົກຜ່ອງ ແລະ ຊ່ອງຫວ່າງຂອງຄຳແນະນຳແນໃສ່ ປັບປຸງແກ້ໄຂໃຫ້ຄົບຖ້ວນ ແລະ ສົມບູນຂຶ້ນ.

ພາກສ່ວນທີ່ຮັບຜິດຊອບກ່ຽວກັບການປະເມີນຜົນນີ້ ແມ່ນສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດເປັນຫລັກ ໂດຍມີ ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງອົງການປົກຄອງ, ແນວລາວສ້າງຊາດ, ສະຫະພັນແມ່ຍິງທ້ອງຖິ່ນ (ແຂວງ, ເມືອງ, ບ້ານ).

7.3. ລາຍງານ.

ການລາຍງານຕ້ອງໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມຄວາມເປັນຈິງໃນການແກ້ໄຂໄກ່ເກ່ຍຂັ້ນບ້ານຕົວຈິງ ແລະ ລາຍງານຢ່າງເປັນປົກກະຕິໃຫ້ແກ່ຄະນະຮັບຜິດຊອບ ໂດຍບ້ານຈະເປັນຜູ້ລາຍງານຕໍ່ເມືອງ, ເມືອງລາຍງານໄປຫາແຂວງ ແລະ ແຂວງລາຍງານໄປຫາສູນກາງຕາມແຕ່ລະຂັ້ນຕອນ.

ພາກທີ III
ຂໍ້ກຳນົດສຸດທ້າຍ

1. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

ມອບໃຫ້ແນວລາວສ້າງຊາດເມືອງ-ບ້ານປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆ ພ້ອມກັນຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບົດແນະນຳສະບັບນີ້ຢ່າງມີປະສິທິຜົນ.

2. ຜົນບັງຄັບໃຊ້.

ຄຳແນະນຳສະບັບນີ້ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ນັບແຕ່ວັນທີລົງລາຍເຊັນເປັນຕົ້ນໄປ.

ຫົວພັນ, ວັນທີ..........2017

ຮອງປະທານແນວລາວສ້າງຊາດແຂວງ

ວີເຕັ່ງ ຈີ່ໄມເຕັ່ງ